

Deltakelse i Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet 2014–2020 i Norge

LIHONG HUANG OG KJETIL KLETTE BØHLER

Velferdsforskningsinstituttet NOVA er et institutt på Senter for velferds- og arbeidslivsforskning på OsloMet – storbyuniversitetet.

Instituttet har som formål å drive forskning og utviklingsarbeid som kan bidra til økt kunnskap om sosiale forhold og endringsprosesser. Instituttet skal fokusere på problemstillinger om livsløp, levekår og livskvalitet, samt velferdssamfunnets tiltak og tjenester.

© Velferdsforskningsinstituttet NOVA

OsloMet – storbyuniversitetet 2021

ISBN (trykt utgave)

ISBN (elektronisk utgave) 978-82-7894-778-4

ISSN 0890-6435 (trykt)

ISSN 1893-9511 (online)

Desktop: Hussein Monfared

Henvendelser vedrørende publikasjoner kan rettes til:

NOVA, OsloMet

Stensberggata 26 · Postboks 4, St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: 67 23 50 00

Nettadresse: www.oslomet.no

Forord

Dette notatet er skrevet på oppdrag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Oppdraget har bestått i å analysere effekten av deltakelse i internasjonalt ungdomsarbeid Erasmus+: Aktiv Ungdom programmet (2014–2020). Spesielt ser vi på læringsutbytter av prosjektdeltakelse blant ungdom og ungdomsarbeidere.

Vi ønsker å takke Bufdir for godt samarbeid. En særlig takk til Erlend Sand Bruer som har vært vår kontaktperson.

Oslo, 26. april 2021
Lihong Huang og Ketil Klette Bøhler

Forord fra oppdragsgiver

Denne rapporten er skrevet på oppdrag av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som en del av evalueringen og oppfølgingen av Aktiv Ungdom-programmet. Bufdir har vært nasjonalt kontor for både Erasmus+: Aktiv Ungdom og tidligere programmer siden direktoratets opprettelse i 2004, og har fulgt utviklingen i internasjonalt ungdomsarbeid i over femten år.

Rapporten bekrefter tidligere funn som peker på positiv virkning av deltakelse i programmet. Det bidrar til å oppnå nasjonale mål innen ungdomspolitikken, og har stor positiv virkning på de enkelte ungdommer og på organisasjonene som deltar. Funnene danner noe av bakgrunnen for en generell positiv evaluering av Norges deltakelse i Erasmus+ så langt, og ambisjoner om videre deltakelse i den nye programperioden 2021–2027. Rapporten gir dermed også innspill i det pågående arbeidet med regjeringens strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ 2021–2027.

Vi vet at enkelte av våre brukere har utfordringer med å få forankret verdien av internasjonalt ungdomsarbeid blant ledelsen i organisasjoner og kommuner. Denne rapporten kan bidra til en slik anerkjennelse og forankring.

Rapportens vektlegging av at det særlig er ungdom med færre muligheter som har utbytte av deltakelse i programmet, er viktig for Bufdir. I andre sammenhenger er det ofte slik at det er de mest ressurssterke som får de sterkeste positive resultatene, og dette bekrefter at det er verdt å fortsette å satse sterkt på inkludering i programmet. Rapporten viser også at deltakerne i prosjektene får økt motivasjon for videre utdanning og kvalifisering for arbeidslivet. Dette er virkninger som Bufdir ser som viktige.

Vi vil takke det internasjonale forskningsmiljøet «Research-Based Analysis of Youth in Action» (RAY) som har planlagt og gjennomført både spørreundersøkelsene som analyseres i denne rapporten, og andre evalueringsprosjekter gjennom mange år. Vi vil også takke forskerne ved OsloMet Lihong Huang og Kjetil Klette Bøhler for godt samarbeid om denne analysen. Ikke minst vil vi takke alle ungdommene og ungdomsarbeiderne som har svart på spørreundersøkelsene og gjort det mulig for oss å følge virkningene av programmet over flere år.

Mari Trommald
Direktør, Barne- ungdoms- og familiedirektoratet

Innhold

Sammendrag	7
1 Bakgrunn	9
1.1 Hva slags prosjekt støttes av Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge?	10
1.2 Forskningsspørsmål.....	11
2 Data og metode	12
2.1 Tema for spørreundersøkelsene	12
3 Resultater: omfang og effekt	14
3.1 Hvem har vært med på prosjektene i Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge?.....	14
3.1.1 Hva kjennetegner deltakere som har vært med Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge fra 2014–2020 totalt sett?	14
3.1.2 Tilhørighet til minoritetsgrupper eller til gruppen ungdom med færre muligheter	15
3.1.3 Hva motiverer ungdommene til å delta i Aktiv ungdom-programmet?.....	17
3.1.4 Er prosjektene relevante for hovedmålet til Erasmus+ og for målgruppene i Norge, som ungdomsdeltakere og ungdomsarbeidere?	17
3.2 Hvilken effekt har programmet når det gjelder kulturelt mangfold, kompetanseutvikling, samarbeidsevne og ungt medborgerskap for ungdom på individ- og gruppenivå?	20
3.2.1 Læringsutbytte for prosjektlederne.....	20
3.2.2 Læringsutbytte for prosjektdeltakere (1): prosjektledernes vurdering og prosjektdeltakernes egen vurdering.....	24
3.2.3 Læringsutbytte for prosjektdeltakerne (2): egne vurderinger	25
3.2.4 Prosjektet har påvirket både prosjektledere og prosjektdeltakere	28
3.3 Prosjektets innvirkning på prosjektdeltakerne fordelt på forskjellige bakgrunnsfaktorer.....	29
3.3.1 Kjønnforskjellene er signifikante i bare få elementer knyttet til læringsutbyttet av deltakelse i prosjektet	29
3.3.2 Prosjekter i forskjellige støtteordninger og ungdom med færre muligheter	30
4 Konklusjon og refleksjon	32
Vedlegg	34

Sammendrag

Hensikten med denne studien var å sammenfatte funn fra forskningsprosjekter knyttet til programmet Erasmus+: Aktiv Ungdom med utgangspunkt i undersøkelser gjort i regi av Ray Monitoring- programmet med ungdom og ungdomsarbeidere i tidsrommet 2014–2020.

Erasmus+: Aktiv Ungdom er en del av Erasmus+, som er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. I Norge forvaltes Erasmus+: Aktiv Ungdom av Bufdir, og programmet støtter en rekke ulike prosjekter som jobber med ungdom (13–30 år) og ungdomsarbeidere både nasjonalt og internasjonalt. Målet med programmet er å motvirke arbeidsledighet blant unge voksne, hindre frafall i skolen, samt å skape nye rammer for sosial inkludering og politisk deltakelse via europeisk samarbeid. For å nå dette jobber programmet med konkrete tiltak i ulike europeiske land knyttet til utdanning, opplæring og politisk deltakelse. I tillegg legger programmet til rette for idrett og ulike kulturelle aktiviteter. En sentral del av arbeidet er å legge til rette for ulike former for internasjonalt samarbeid. Programmet har et totalt budsjett for hele Europa på 14,7 milliarder euro for 7-årsperioden. Hvert år deler Erasmus+: Aktiv Ungdom ut ca. 32 millioner kroner til ulike prosjekter rettet mot ungdom og ungdomsarbeidere i Norge ([lenke til Aktiv Ungdom](#)).

Samlet sett kan vi si at Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet har hatt meget positive og heterogene effekter på en rekke ulike områder. Selv om det er vanskelig å trekke bastante slutninger av dataene, gir de et viktig og nyansert innblikk i hvordan ulike grupper svarte på de forskjellige spørsmålene. Dataene viser at det er minimalt med kjønnsforskjeller i rapporterte erfaringer og holdninger blant prosjektdeltakerne. I tillegg fremtrer følgende tre mål som spesielt viktig for deltakerne: i) «å fremme unge menneskers respekt for kulturelt mangfold», ii) «å styrke interkulturell dialog», og iii) «å utvikle solidaritet blant unge mennesker». Et annet viktig funn er at selv om de fleste deltakerne har hatt positive læringsutbytter, er det andregangsdeltakerne som har fått mest utbytte av å delta vis à vis førstegangsdeltakerne. Til sist, er det likevel viktig å trekke frem et sentralt funn som er gjennomgående i de ulike datakildene: Ungdom med spesielle utfordringer av ulik art, og som levde i en marginalisert posisjon før de deltok i prosjektet, rapporterte jevnt over om større utbytte av de ulike prosjektene enn andre.

1 Bakgrunn

Erasmus+: Aktiv Ungdom er en del av Erasmus+, som er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. Erasmus+: Aktiv Ungdom forvaltes av Bufdir i Norge, og støtter ulike prosjekter som jobber med ungdom (13–30 år) og ungdomsarbeidere, nasjonalt og internasjonalt. Målet med programmet er å motvirke arbeidsledighet blant unge, hindre frafall i skolen samt å skape nye rammer for politisk deltakelse via europeisk samarbeid. Programmet jobber med konkrete tiltak i ulike europeiske land knyttet til utdanning, opplæring og politisk deltakelse. I tillegg legger programmet til rette for idrett og ulike kulturelle aktiviteter. En viktig del av arbeidet er å legge til rette for ulike former for internasjonalt samarbeid. Programmet har et totalt budsjett for hele Europa på 14,7 milliarder euro for 7-årsperioden. Hvert år deler Erasmus+: Aktiv Ungdom ut ca. 32 millioner kroner til ulike prosjekter rettet mot ungdom og ungdomsarbeidere i Norge ([lenke til Aktiv Ungdom](#)).

Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet støtter ikke-formelle opplæringsprosjekter via for eksempel gruppeutveksling, der ungdom i Europa møtes og besøker hverandre for læringsformål. Det gis også støtte til etablering av strategiske partnerskap mellom organisasjoner fra ulike land. Norge har deltatt i dette europeiske samarbeidet siden siden 1994 gjennom «Youth for Europe» (1994–1999). Neste program het «UNG i Europa/Youth» (2000–2006), og «Aktiv Ungdom/Youth in Action (2007–2013)». Det første programmet (2000–2006) ble evaluert i rapporten «Evaluation of the Youth community action programme 2000–2006 – Norway» som del av en større EU-evaluering (Erstad, Dalaaker og Silseth 2007). I det andre programmet (2007–2013) ble det foretatt en midtveisevaluering i rapporten «Interim evaluation of the Youth in Action Programme 2007–2009 – Norway» (Huang & Hjort 2010). Begge rapportene ble utarbeidet ved å bruke data fra EU-programmets registreringer, f.eks. YOUTHLINK. Selv om rapportene inneholdt rike beskrivelser av hvordan ulike involverte hadde opplevd programmet, som i hovedtrekk viste stor grad av tilfredshet og rikt læringsutbytte, var det ikke mulig å belyse konkrete effekter av programmet på grunn av mangler i datamaterialet.

Siden 2013 har Bufdir vært en del av RAY-nettverket, som analyser effektene av Erasmus+-programmet på ungdomsdeltakere, ungdomsarbeidere og ungdomsorganisasjoner. RAY står for «*Research-based Analysis and Monitoring of European Youth Programmes*» og nettverket består i 2021 av 36 nasjonale kontorer for Erasmus+: Aktiv Ungdom og Det europeiske solidaritetskorpsset. Gjennom RAY Monitoring samles det inn spørreskjemadata i 34 deltakerland fra ulike brukergrupper med ulik sosiodemografisk bakgrunn som har deltatt i Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet (ungdom med innvandrerbakgrunn, ungdom med funksjonsnedsettelse, ungdomsarbeidere, ungdomsorganisasjoner m.fl.). I tillegg har RAY-nettverket publisert en rekke underveisrapporter på egen nettside ([lenke til Ray-nettverket](#)).

1.1 Hva slags prosjekt støttes av Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge?

Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge støtter i dag ulike prosjekter. Disse inkluderer i) strategiske partnerskap ii) gruppeutvekslingsprosjekter iii) ungdomspolitiske møter iv) opplæring for ungdomsarbeidere og v) frivilling arbeid (frem til og med 2018).

Bakgrunnen for å støtte strategiske partnerskap er å stimulere til konkretisering og videreutvikling av gode ideer knyttet til arbeid på ungdomsfeltet. Organisasjoner kan søke om slik støtte ved å samarbeide med forskjellige organisasjoner i andre land i Europa eller i EUs naboregioner. Søknadsordningen er fleksibel, og man kan søke om støtte til en rekke ulike prosjekter. Eksempler på tidligere prosjekter som har fått støtte er: «Møteplasser og ny teknologi for ungdommer med albinisme». I dette prosjektet deltok partnere fra fem land i aldersgruppen 18–30 år for å jobbe sammen med tiltak for å støtte opp om rettighetene til ungdommer med albinisme. Sammen arrangerte de blant annet en internasjonal konferanse for ungdommer med albinisme. I tillegg lagde de en konkurranse for å dyrke fram nye ideer knyttet til ønske om å utvikle en ny mobilapp som var spesielt rettet mot ungdommer med albinisme. Personene fikk delta på et internasjonalt møte hvor de utvekslet erfaringer og diskuterte ulike løsninger knyttet til felles problemer og utfordringer. De utvekslet også «best practice», basert på egne lokale erfaringer, for å lære av hverandres erfaringer. De fokuserte særlig på uformelle læringsaktiviteter som kreative workshops og spill for å dele erfaringer. Deltagerne opplevde at møtene bidro til å styrke selvfølelsen til personene som deltok og kontakten mellom deltagerne skapte en lav terskel for å dele personlige erfaringer, ideer og løsninger knyttet til stigma relatert til å være albino. Det europeiske nettverket var med å konsolidere en viktig internasjonal plattform for å fremme rettighetene til mennesker med albinisme på tvers av landegrensene da denne gruppen ofte er så liten at deres stemme sjeldent blir hørt i nasjonale fora.

Bakgrunnen for å støtte gruppeutveksling er å bidra til interkulturell læring og bygge nettverk mellom unge i aldersgruppen 13–30 år. Ambisjonen med ordningen er å legge til rette for utvikling og samarbeid med ungdomsgrupper fra Europa og land som grenser til Europa ved å skape nye kontaktflater og møteplasser. Gruppeutvekslings-prosjektene oppfordres til å utforske tema som menneskerettigheter, klima, og ulike former for sosial inkludering og ekskludering mens de lærer om hverandres land og kulturer. Et overordna politisk mål bak programmet er å legge til rette for europeisk samarbeid og dialog, samt å jobbe systematisk for å motvirke konflikt mellom de europeiske landene.

Ungdomspolitiske møter er en annen prosjekttype for å legge til rette for ungdomsdeltakelse og medvirkning i Europa. Målet med prosjekttypen er å la ungdom, enten det er uformelle grupper eller ungdommer som er en del av et ungdomsråd, fylkesting eller organisasjon, få anledning til å bli hørt i saker som angår dem. Man kan søke støtte til å delta på og utvikle ungdomspolitiske møter. Prosjektene gir deltagerne mulighet til å sette fokus på sine hjertesaker og en mulighet til å påvirke

politikken som de synes er viktig. Ungdomspolitiske møter kan være organisert både nasjonalt og internasjonalt.

Opplæring for ungdomsarbeidere gir ulike ungdomsarbeidere i Europa en unik mulighet til å lære av hverandres erfaringer på tvers av landegrensene. Ved å søke om støtte til «Opplæring for ungdomsarbeidere», eller ved å delta i relaterte arrangementer kan ungdomsarbeidere få inspirasjon og lære av hverandre. Her kan ungdomsarbeidere søke om støtte til å arrangere studieturer, opplæringskurs, jobbhospitering eller andre opplæringsaktiviteter.

Det europeiske solidaritetskorpsset (tidligere Europeisk volontørtjeneste) gir ungdommer mellom 18 og 30 år mulighet til å jobbe frivillig i et av de 28 EU-landene i tillegg til Tyrkia, Island eller Nord-Makedonia i 2–12 måneder. Man kan jobbe med prosjekter reletart til: i) kultur, ii) miljø, iii) barn, iv) ungdom, v) idrett, vi) integrering eller et annet tema man er interessert i. Programmet gir ungdom mulighet til å lære språk og bli kjent med en ny kultur. Siden 2018 er Norge kun med som partnerland i Solidaritetskorpsset.

Et overordna politisk mål bak alle prosjektypene er å styrke europeisk samarbeid og integrasjon slik at fremtidens europeere kan se nytten av ulike synergier og samarbeid på tvers av land. Under utdyper vi problemstillinger og forsknings-spørsmål knyttet til vår analyse av Erasmus+: Aktive Ungdom-programmet sine ulike effekter

1.2 Forskningsspørsmål

For å analysere effekten av deltakelse i internasjonalt ungdomsarbeid, med henblikk på ungdom og unge voksne, har vi formulerte følgende hovedproblemstilling:

Hvordan har Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge fra 2014–2019 påvirket deltagelse blant norsk ungdom og unge voksne i ulike kontekster?

For å studere dette systematisk og på ulike nivåer har vi valgt å dele hovedproblemstillingen inn i følgende relaterte underproblemstillinger:

1. I hvilken grad bidrar prosjektene til å realisere hovedmålene for Erasmus+ programmet med henhold til ungdomsdeltagere og ungdomsarbeidere?
2. Hvilke effekter har programmet hatt på individnivå med hensyn til interkulturell læring, kompetanseutvikling, samarbeidsevne og ungt medborgerskap blant enkeltungdom og ungdomsarbeideres arbeid med ungdom?

Problemstillingene vil diskuteres med utgangspunkt i survey-data fra Ray-Monitoring-undersøkelsene. Dette unike datamaterialet gir oss mulighet til å beskrive konkrete effekter av Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet knyttet til ulike former for deltagelse i samfunnet. I fremstillingen har vi lagt vekt på å gi en systematisk og grundig empirisk redegjørelse av hovedfunn i datamaterialet og dette notatet er primært en empirisk kartlegging.

2 Data og metode

Tabell 1 er en oversikt over antall prosjekter som har blitt finansiert av Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge fra 2014 til 2020. Disse kan deles inn i fem forskjellige typer prosjekter. Alle prosjektene har fått støtte via programmet «Erasmus+: Aktiv Ungdom».

Tabell 1. Antall prosjekter finansiert av Aktiv Ungdom i Norge, perioden 2014–2020

Støttetyper/År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalt
SP – strategiske partnerskap	7	3	2	5	6	6	4	33
YE – gruppeutveksling	22	30	38	37	48	37	24	236
YP – ungdomspolitiske møter	4	4	4	3	6	7	5	33
YW – opplæring for ungdomsarbeidere	10	29	21	14	14	18	9	115
EVS – frivillig arbeid	38	38	34	40	29	0	0	179
Totalt	81	104	99	99	103	68	42	596

Kilde: Registrerte prosjekter i EUs rapporteringsverktøy «Mobility Tool».

Som nasjonalt kontor for ungdomsdelen av Erasmus+ i Norge deltar Bufdir i evalueringen av programmet via samarbeid med det europeiske forskningsnettverket «Research-based Analysis of Youth in Action» (heretter kalt RAY) og bruker «RAY Monitoring» til å gjennomføre spørreundersøkelsene. For å evaluere programmet har «RAY Monitoring» i samarbeid med Bufdir sendt ut tre spørreundersøkelser til alle deltakere og prosjektledere som mottar støtte (bortsett fra strategiske partnerskap) via programmet. Undersøkelsene ble sendt ut i tidsrommet i) 2015/2016, ii) 2017/18 og iii) 2019/20. Tabell 2 viser antall svar på spørreskjemaet til prosjektledere og antall svar til spørreskjemaet til prosjektdeltakere som er analysert i rapporten. Til sammen svarte 236 av 596 prosjektledere som fikk støtte på spørreundersøkelsen (41,5 %). De tre forskjellige spørreundersøkelsene ble sendt ut til totalt 1297 prosjektdeltakere. På grunn av relativt lav svarprosent er det begrenset hvor bastante slutninger vi kan trekke fra analysene.

2.1 Tema for spørreundersøkelsene

Spørsmålene til prosjektlederne i undersøkelsen var strukturert rundt følgende tema: i) kjønn, ii) alder, iii) bostedsland, iv) holdninger og v) handlingskompetanse. I tillegg ble det i undersøkelsen spurt om prosjektledernes selvverurdering av hvilken effekt de ulike tiltakene hadde i lokalsamfunnet, på nasjonalt nivå og på EU-nivå. Vi presenterer først prosjektledernes svar i prosent da dette gir et systematisk og generelt bilde av prosjektledernes vurdering av de ulike prosjektene som ble

støttet av Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet. Deretter vil vi sammenligne effektene av de ulike prosjektene i henhold til ulike typer prosjektstøtte.

Spørsmålene til prosjektdeltakerne var strukturert rundt lignende tema og inkluderte: i) kjønn, ii) alder, iii) bostedsland, iv) utdanningsnivå, v) yrkesstatus, vi) funksjonshemning og vii) minoritetsbakgrunn. Spørredataene ble anonymisert i tråd med de forskningsetiske retningslinjene som ligger til grunn for studien. Vi kombinerte altså ikke personopplysninger i analysene, men slo deltakerne sammen i anonymiserte grupper ved å gruppere ulike marginaliserte ungdomsgrupper som for eksempel, a), ungdom med funksjonshemninger, b) ungdom med minoritetsbakgrunn og c) arbeidsledig ungdom i en større gruppe som vi kalte «ungdom med færre muligheter». Undersøkelsen omfatter også spørsmål hvor vi ber deltagerne evaluere gjennomføringen av prosjektet, ved å peke på mulige styrker og svakheter. Her retter vi også fokus mot hvilket læringsutbytte de fikk fra prosjektet og hvordan prosjektet bidro til å endre holdninger og handlingskompetanse. For å diskutere hvilken effekt de ulike programmene hadde brukte vi t-test-analyser til å identifisere forskjeller i læringsutbytte mellom forskjellige prosjektemner og mellom deltakere med forskjellige sosiodemografiske profiler, f.eks. kjønn, aldersgrupper. I flere tilfeller ble samme spørsmål stilt til både prosjektledere og prosjektdeltakere. Der presenteres svarene fra begge gruppene samlet i enten figurer eller tabeller.

3 Resultater: omfang og effekt

3.1 Hvem har vært med på prosjektene i Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge?

På et overordna nivå var spørreundersøkelsen sentrert rundt følgende spørsmål: i) Hva slags prosjekter har ungdommene deltatt? ii) Hva kjennetegner deltakerne som har vært med Erasmus+: Aktiv Ungdom-finansierte prosjekter i Norge i perioden 2014–2019 samlet sett? iii) Er prosjektene relevante for hovedmålet for Erasmus+ og for målgruppene i Norge, som ungdomsdeltakere og ungdomsarbeidere? og iv) I hvilken grad endres type prosjekt og deltakere i programmet fra år til år?

Tabell 2 viser at flesteparten av prosjektlederne (69,5 %) og prosjektdeltakerne (58 %) som har deltatt i RAY Monitoring-undersøkelsene har vært med i ulike gruppeutvekslingsprosjekter. I tillegg viser dataene i tabell 2 at en tredjedel av disse deltok i prosjekter relatert til: i) frivillig arbeid (EVS), ii) ungdomspolitiske møter (YP), iii) opplæringskurs for ungdomsarbeidere (YW) og iv) gruppeutveksling (YE):

Tabell 2: Antall og prosentvis fordeling for prosjektledere og prosjektdeltakere i fire typer prosjekter

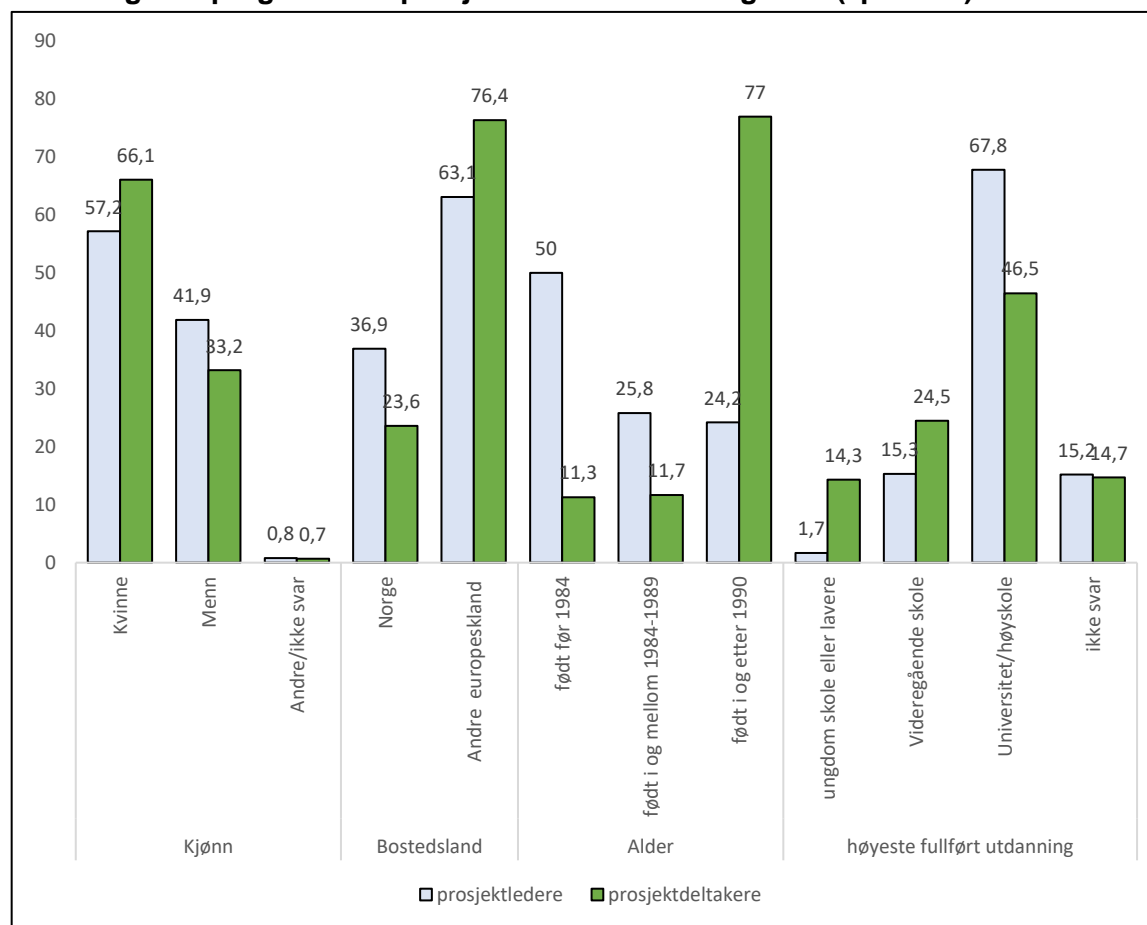
	Prosjektledere		Prosjektdeltakere	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Prosjekter med ungdom, som utveksling mellom ungdomsgrupper (YE – Gruppeutveksling)	164	69.5	752	58.0
Europeisk volontørtjeneste/Frivillig arbeid (EVS – frivillig arbeid)	36	15.3	67	5.2
Møter mellom ungdom og beslutningstakere (YP –Ungdomspolitiske møter/ungdomsdialog)	6	2.5	86	6.6
Prosjekter for/med ungdomsarbeidere og/eller ungdomsledere (YW – Opplæring for ungdomsarbeidere, som tverrnasjonale/internasjonale seminarer, kurs, kontaktseminarer og studieturer	30	12.7	340	26.2
Vet ikke	0	0.0	52	4.0
Total	236	100.0	1297	100.0

3.1.1 Hva kjennetegner deltakere som har vært med Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet i Norge fra 2014–2020 totalt sett?

Figur 1 viser personlige kjennetegn for prosjektledere sammenlignet med prosjektdeltakere med hensyn til kjønn, alder og utdanningsbakgrunn. Det var flere kvinner enn menn i både prosjektledergruppen og prosjektdeltakergruppen. Dessuten bodde en av tre prosjektledere i Norge, mens flesteparten av prosjektdeltakerne

var fra andre europeiske land. Halvparten av prosjektlederne var over 30 år da Erasmus+ Aktiv Ungdom-programmet startet i 2014, mens de fleste prosjekt-deltakerne var yngre enn 30 år i 2020 da Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet ble avsluttet (77 % født i eller etter 1990). Når vi regner deltakernes alder fra dato for prosjektstart, var 83 % under 30 år, gjennomsnittsalderen var 24 år, og median-alder var 22 år. Figuren viser videre at to av tre prosjektledere (67,8 %) hadde fullført utdanning på høyskole-/universitetsnivå, mens det samme gjaldt for mindre enn halvparten av prosjektdeltakerne (46,5 %).

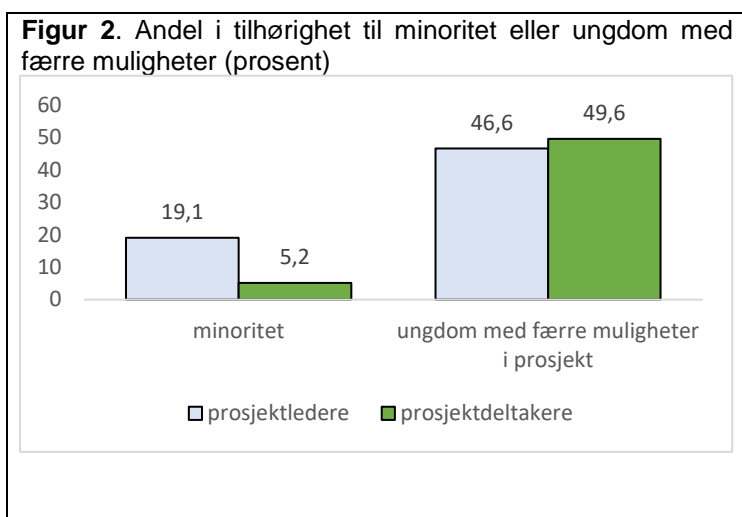
Figur 1: Personlige kjennetegn ved prosjektledere og prosjektdeltakere som var med i Aktiv-ungdom-programmets prosjekter mellom 2014 og 2020 (i prosent)

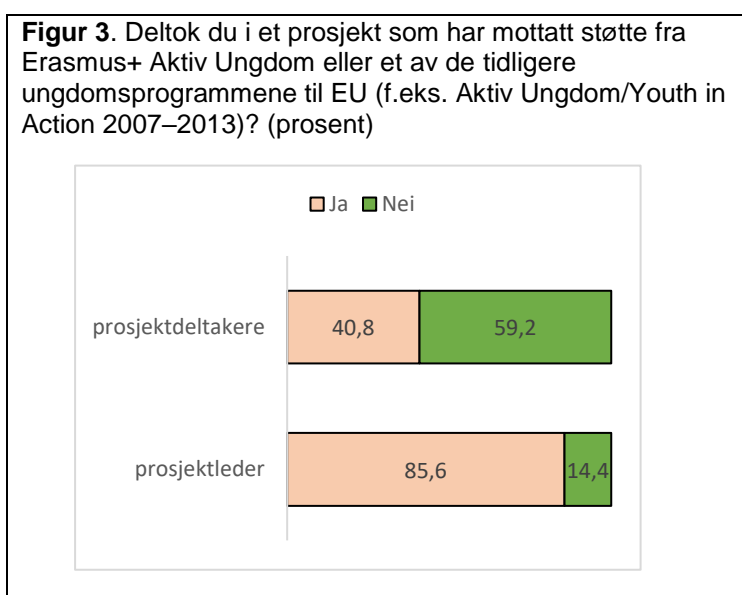
3.1.2 Tilhørighet til minoritetsgrupper eller til gruppen ungdom med færre muligheter

Figur 2 viser svarene på følgende spørsmål som ble stilt til både prosjektledere og prosjektdeltakere: «Tilhører du en kulturell, etnisk, religiøs eller språklig minoritet i landet du bor i?», samt følgende spørsmål rettet eksklusivt til prosjektledere: «Deltok unge mennesker med færre muligheter eller funksjonshemning i dette prosjektet?». I figur 2 har vi slått sammen ulike kategorier av i gruppen «ungdom med færre muligheter i prosjekt». Disse inkluderer flere underkategorier som blant annet ungdom med funksjonshemning og annen ungdom som hadde en eller flere utfordringer relatert til i) utdanning, ii) deltagelse på arbeidsmarkedet, ii) delta aktivt i samfunnet og politikken og vi) deltagelse på aktiviteter i utlandet. 19,1 %

av prosjektlederne og 5,2 % av prosjektdeltakerne hadde minoritetsbakgrunn. Nesten halvparten av prosjektene (46,6 % av svarene fra prosjektledere) hadde deltakere som var ungdom med færre muligheter, mens halvparten (49,6 %) av prosjektdeltakerne svarte at de hadde utfordringer i livet med å få utdanning, jobb, delta aktivt i samfunn og i politikk eller delta på aktiviteter i utlandet. Prosjektdeltakergruppen «ungdom med færre muligheter» analyseres videre i seksjon 3.2 om effektene av deltakelse i prosjektet sammenlignet med andre prosjektdeltakere.

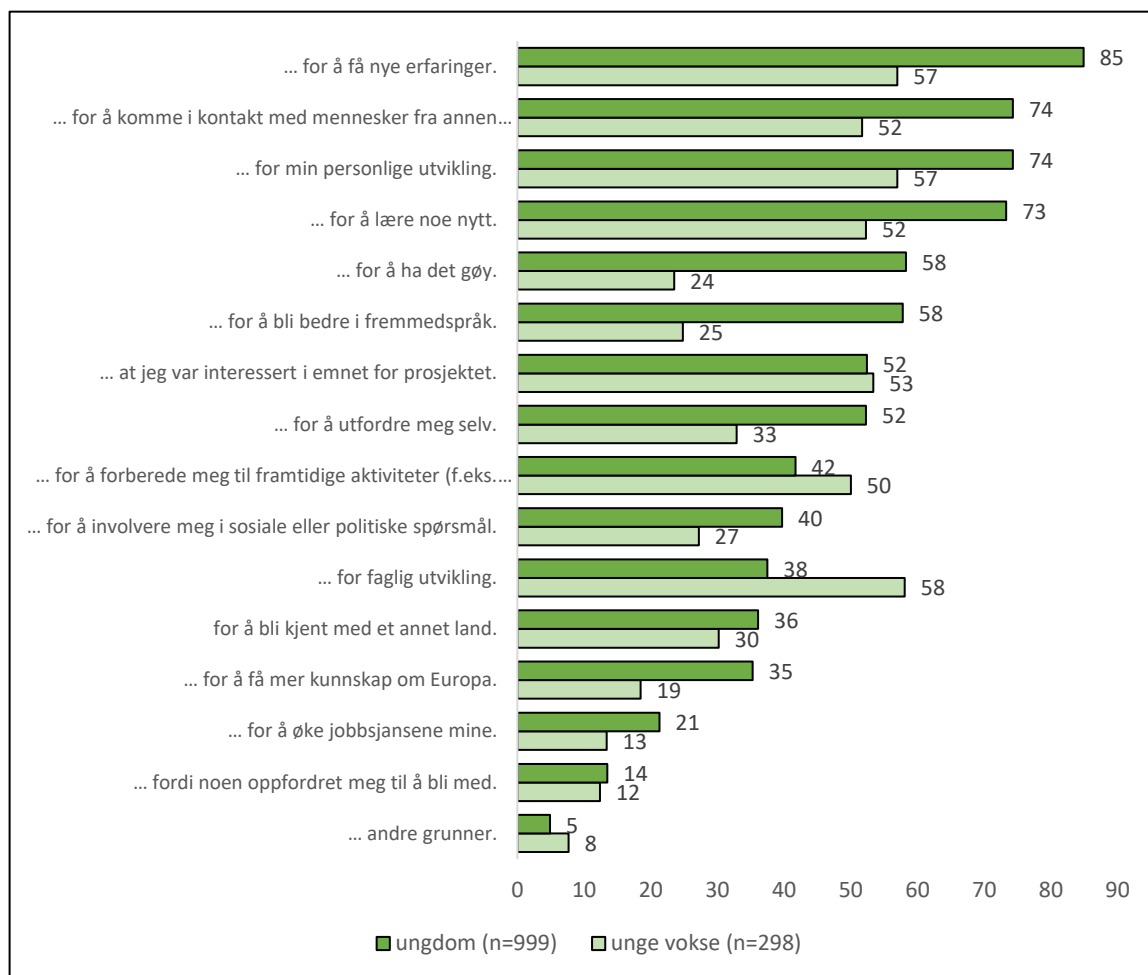
I tillegg viser Figur 3 at flesteparten av prosjektlederne (85,6%) hadde deltatt i prosjekter støttet av Erasmus+ Aktiv Ungdom-programmet før mens mindre enn halvparten av prosjektdeltakerne hadde gjort det samme (40,8%). De prosjektdeltakerne som hadde deltatt i to prosjekter analyseres videre i seksjon 3.2 som fokuserer på effektene av deltakelse i prosjektet hos denne gruppen versus andre som er «førstegangsdeltakere» (59,2%).

3.1.3 Hva motiverer ungdommene til å delta i Aktiv ungdom-programmet?

Spørsmålet om motivasjon/hovedgrunn til deltakelse ble kun stilt til prosjekt-deltakerne. Figur 4 viser svar i prosent fra deltakerne i de to aldersgruppene «ungdom» født i 1990 eller senere (n=999, 77 %) og «unge voksne» født før 1990 (n=298, 23 %) (se aldersgrupper i figur 1). Flesteparten av ungdomsdeltakere (85%) utrykte sterk motivasjon for å få nye erfaringer, og et ønske om å komme i kontakt med mennesker fra andre kulturer og andre land (74%). Mange utrykte også et ønske om å lære noe nytt (73%) og så på sin deltagelse som et viktig ledd i sin egen personlige utvikling (47%). Når vi fokuserer på prosjektlederne finner vi at over halvparten av dem var opptatt med faglig utvikling (58%) og ca. like mange var opptatt av å få nye erfaringer (57%). Omtrent like mange så på deltagelse i prosjektet som del av sin personlige utvikling (57%).

Figur 4. Prosjektdeltakernes svar på hovedgrunnene til deltakelse, fordelt på gruppene unge voksne og ungdommer

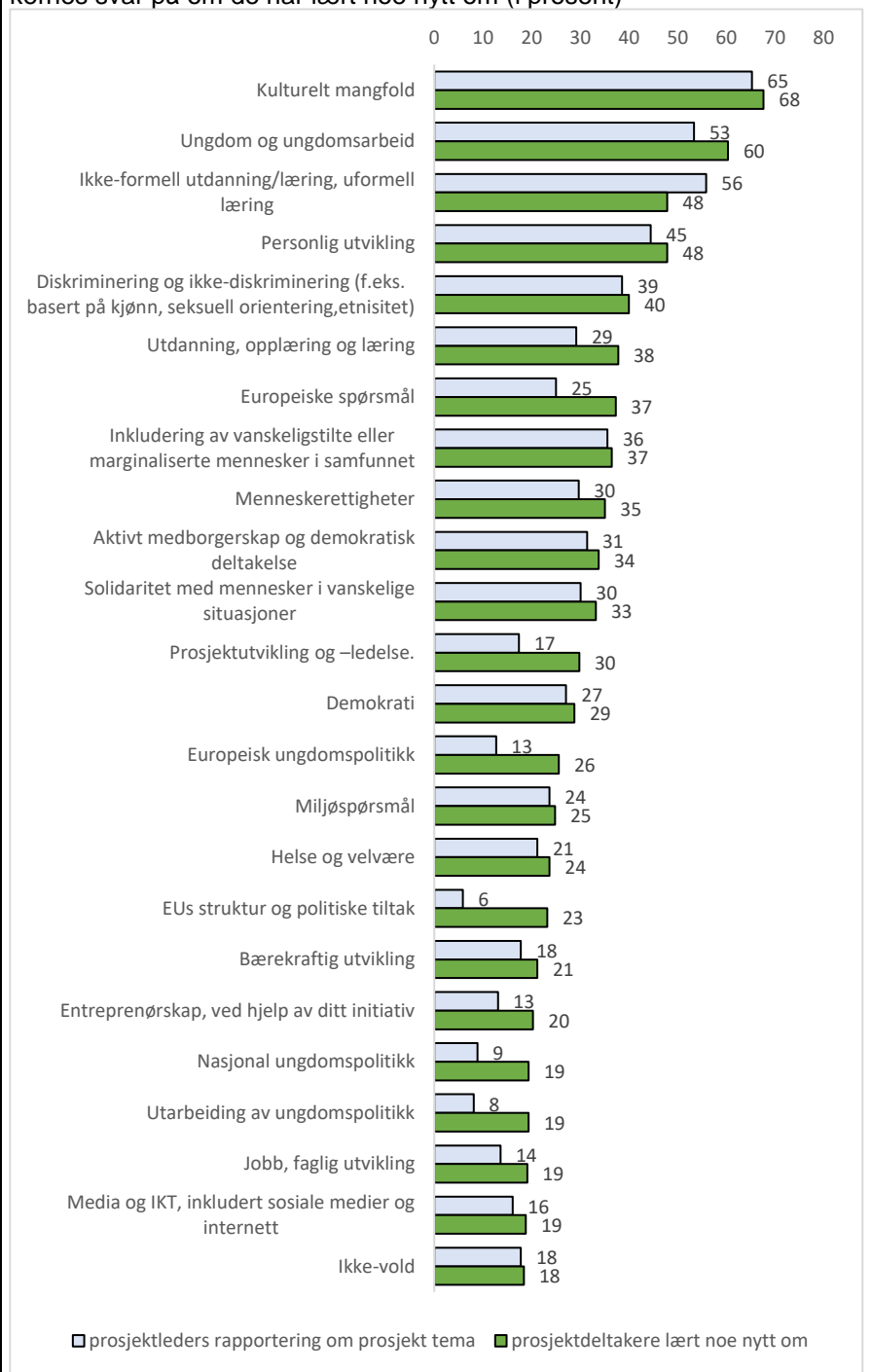

3.1.4 Er prosjektene relevante for hovedmålet til Erasmus+ og for målgruppene i Norge, som ungdomsdeltakere og ungdomsarbeidere?

Figur 5 sammenfatter prosjektledernes svar på en rekke ulike tema relatert til de ulike prosjektene. Den største andelen av prosjektene hadde tre hovedtemaer: i) kulturelt mangfold (65,3 % av prosjektene), ii) ikke-formell læring (55,9 % av prosjektene) og iii) ungdom og ungdomsarbeid (53,4 % av prosjektene). Etter at vi

slår sammen alle 24 temaene fra prosjektledernes viser det seg at nesten alle de 236 prosjektene dekket flere temaer. Det var en median på seks temaer per prosjekt som viser at ca. 50% prosjektene har med mer enn seks temaer mens ca. 50% prosjektene har med mellom en til seks temaer.

Figur 5. Prosjektleders rapportering om prosjektstema og prosjektdeltakernes svar på om de har lært noe nytt om (i prosent)

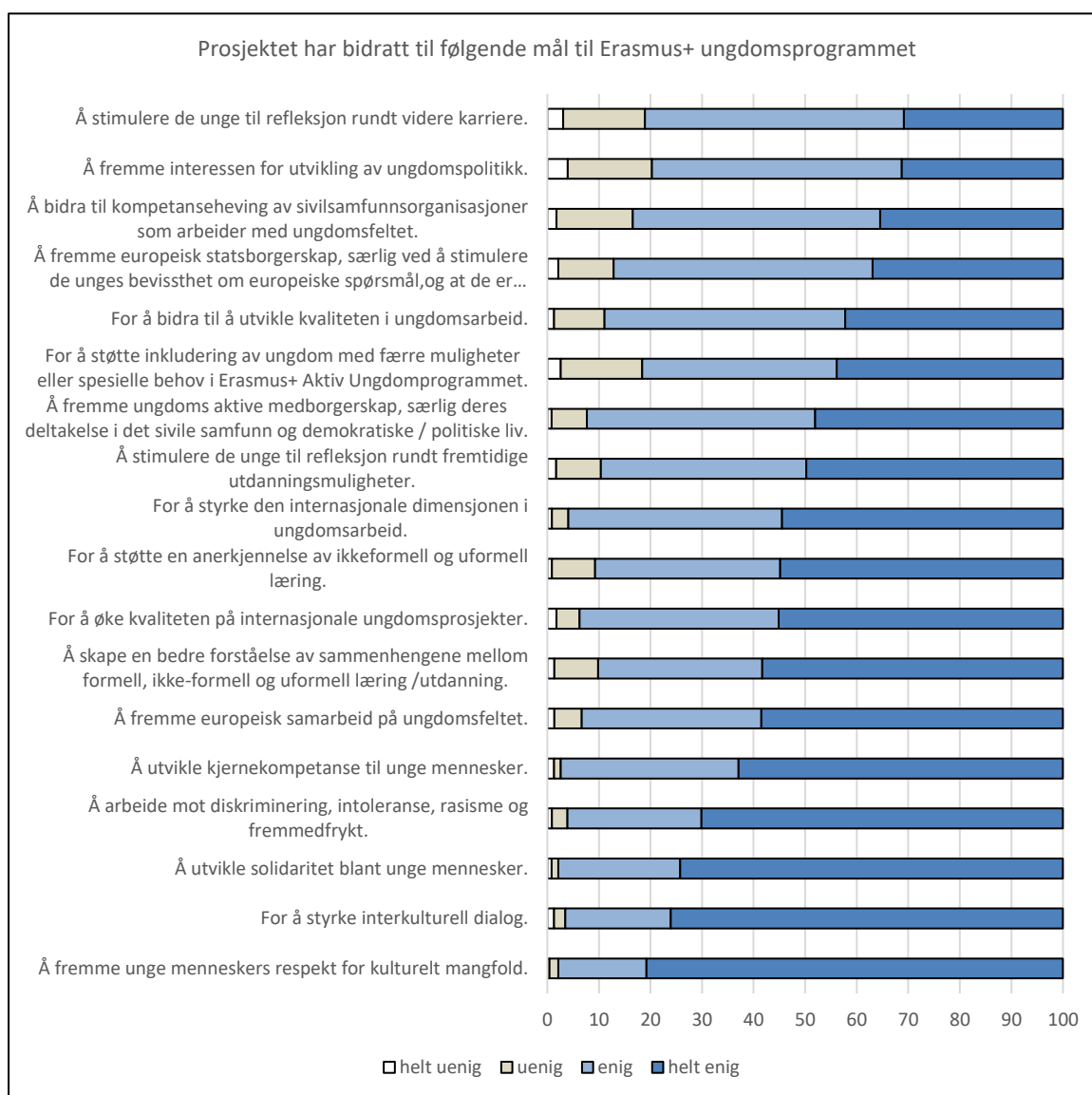

Samtidig viser figur 5 at prosjektdeltakere sammen tendens i tematikkene som de har lært noe nytt i prosjekt f.eks. kulturelt mangfold (tema i 65% av prosjektene, som 68% av deltakerne hadde lært noe nytt om), europeiske spørsmål (tema i 25 % av prosjektene, som 37,3 % av deltakerne hadde lært noe nytt om), EUs

struktur og politiske tiltak (tema i 5,9 % av prosjektene, som 23,2 % av deltakerne hadde lært noe nytt om), europeisk ungdomspolitik (tema i 12,7 % av prosjektene, som 25,6 % av deltakerne hadde lært noe nytt om).

Figur 6 viser prosjektledernes svar på spørsmål om hvorvidt prosjektene har bidratt til en rekke mål relatert til Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet. Flesteparten av prosjektlederne var enige i at prosjektene har bidratt til alle målene definert i programmet. Likevel er ca. en av fem prosjektledere uenig i at prosjektene har bidratt til «å fremme interessen for utvikling av ungdomspolitik», «å stimulere de unge til refleksjon rundt videre karriere» eller «for å støtte inkludering av ungdom med færre muligheter eller spesielle behov i programmet».

Figur 6. Prosjektledernes rapportering om prosjektet har bidratt til målene for ungdomsprogrammet Erasmus+ (i prosent)

3.2 Hvilken effekt har programmet når det gjelder kulturelt mangfold, kompetanseutvikling, samarbeidsevne og ungt medborgerskap for ungdom på individ- og gruppenivå?

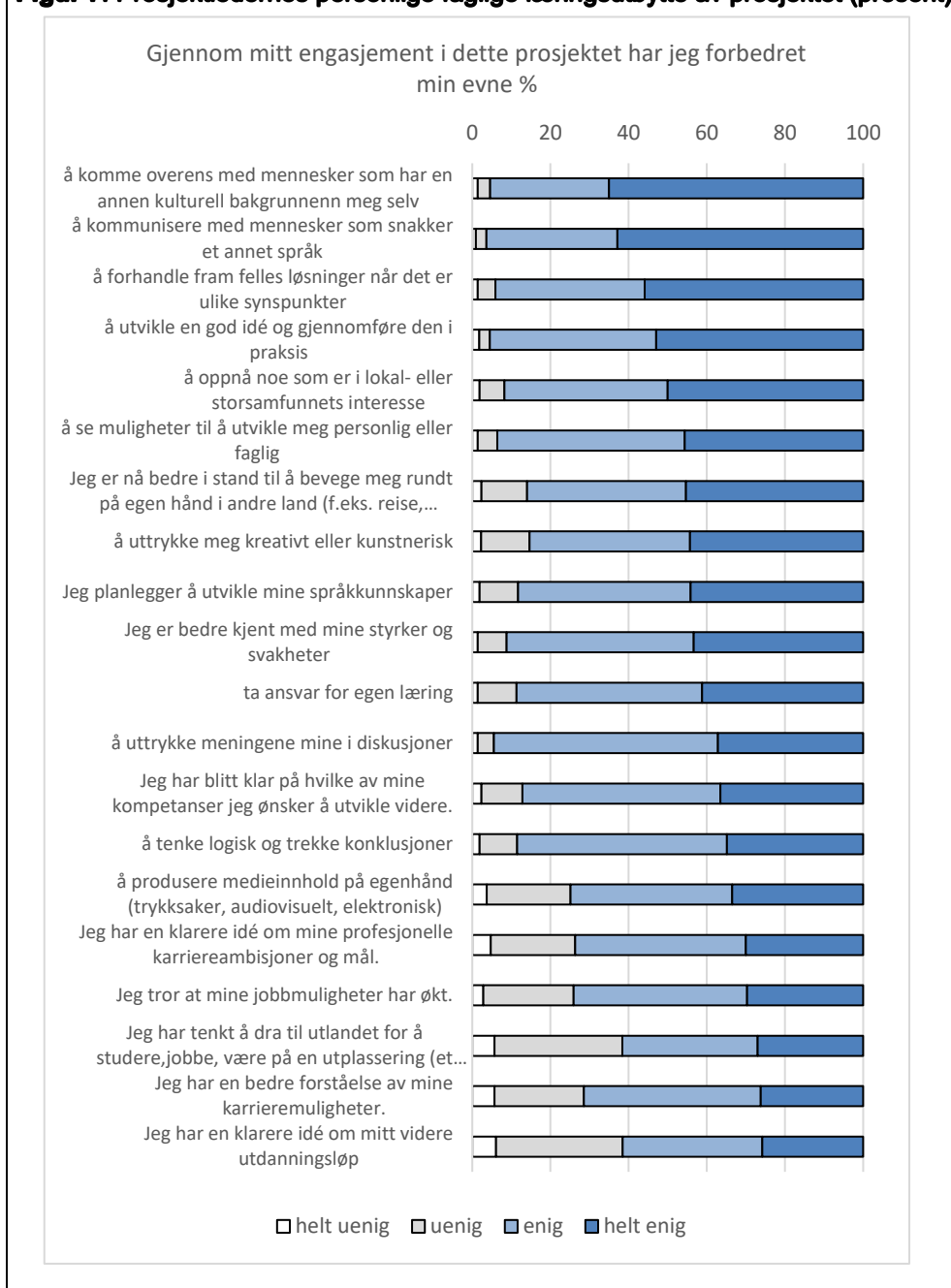
Vi har valgt å analysere effekten med fokus på tre trinn. I første trinn analyserer vi svarprosenten på alle spørsmål med de enkelte svaralternativene rapportert av henholdsvis prosjektledere og prosjektdeltakere. I andre trinn summeres gjennomsnittet av prosjektdeltakernes svar på spørsmålene. I tredje trinn ser vi på forskjeller i effekt mellom kjønn, ungdom med færre muligheter og førstegangs prosjektdeltakere sammenlignet med andre deltakere.

3.2.1 Læringsutbytte for prosjektlederne

Figur 7 viser prosjektledernes svar på spørsmål om hvilket læringsutbytte de selv personlig har hatt.

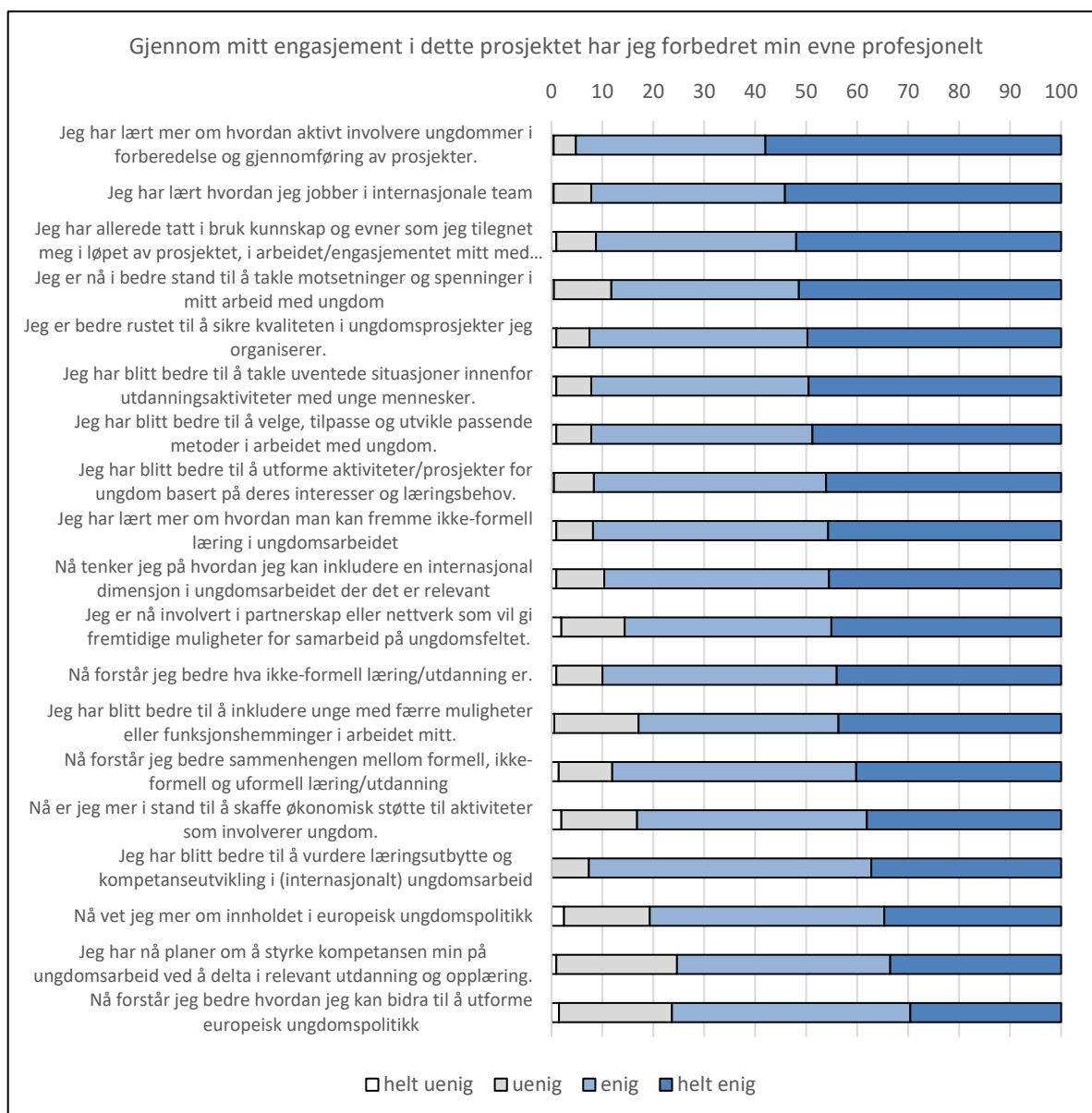
De aller fleste prosjektlederne (over 90 %) er enig eller helt enig i at prosjektet har forbedret deres personlige evne til f.eks. «å komme overens med mennesker som snakker et annet språk», «å kommunisere med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn enn meg selv», «å forhandle fram felles løsninger», «å utvikle en god idé og gjennomføre den i praksis». Samtidig er nesten halvparten av prosjektlederne uenige i at de «har en klarere idé om sine utdanningsløp» eller «har tenkt å dra til utlandet for å studere eller jobbe» som resultat av deres deltakelse i prosjektet.

Figur 7. Prosjektledernes personlige faglige læringsutbytte av prosjektet (prosent)

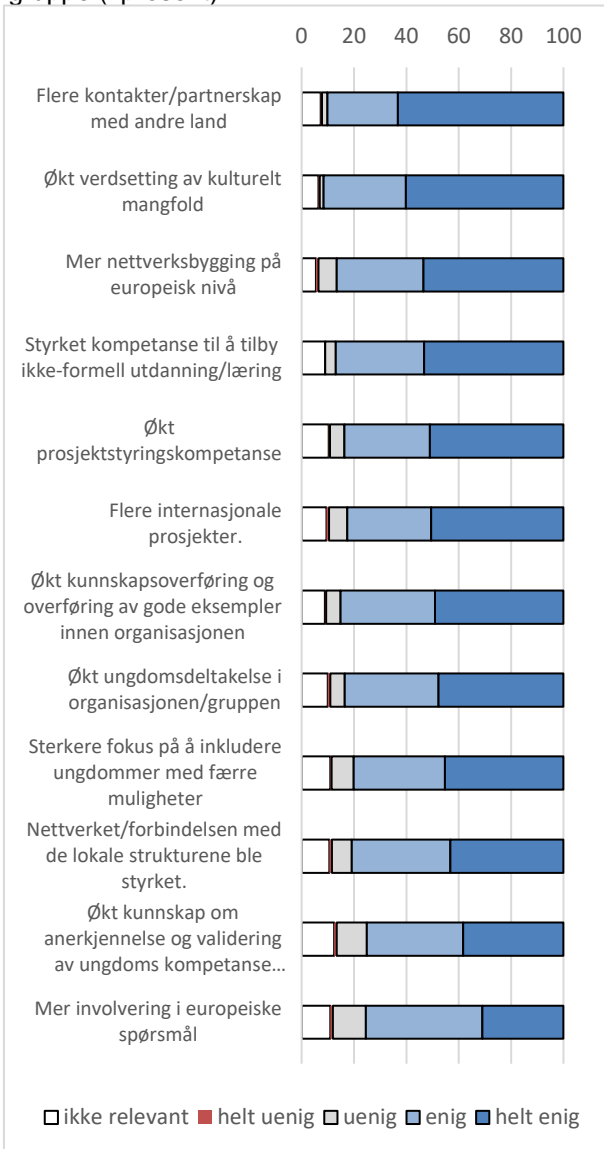
Figur 8 viser prosjektledernes svar på i hvilken grad spørsmål om deres deltakelse i prosjektet har forbedret deres personlige evner faglig sett. Der ser vi at de aller fleste prosjektlederne mener de har lært eller forbedret egen kompetanse innen ungdomsarbeid og styrket sin ikke-formelle opplæringskompetanse. Likevel er ca. en av fem prosjektledere uenige i at de «forstår bedre hvordan en kan bidra til å utforme europeisk ungdomspolitik», «vet mer om innholdet i europeisk ungdomspolitik» eller «har nå planer om å styrke kompetansen på ungdomsarbeid ved å delta i relevant utdanning og opplæring».

Figur 8. Prosjektledernes svar på spørsmålet om deres deltakelse i prosjektet har forbedret deres faglige evner (i prosent)

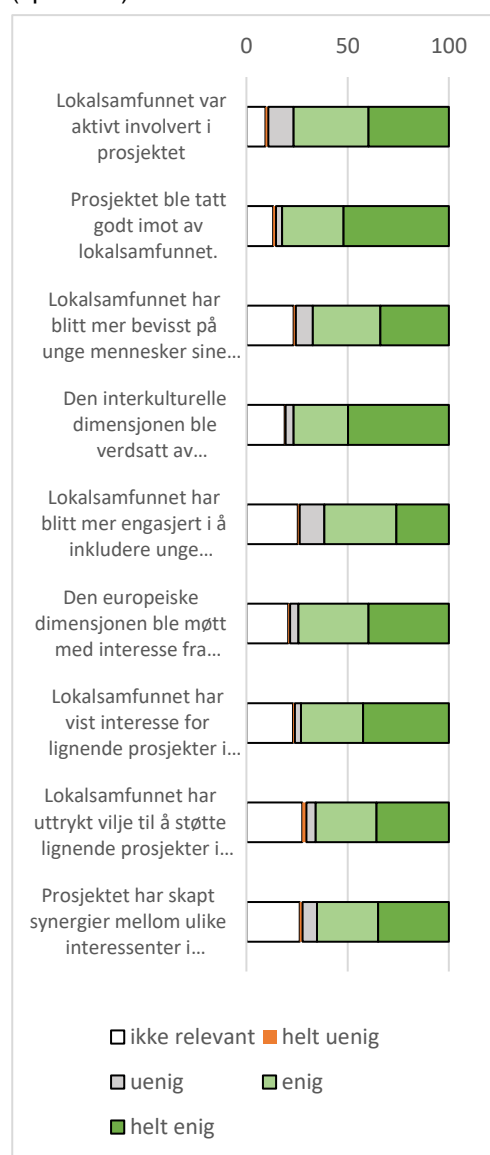

Figur 9 viser prosjektledernes vurdering av om prosjektet har hatt innvirkning på deres arbeidsorganisasjon eller gruppe. Dataene viser at de fleste prosjektlederne mener at prosjektet har bidratt til å forbedre flere områder i deres organisasjoner. Figur 10 viser prosjektledernes vurdering av prosjektets påvirkning på lokalsamfunnet. Prosjektlederne er for det meste enige i at lokalsamfunnet påvirkes positivt.

Figur 9. Prosjektledernes vurdering av prosjektets innvirkning på deres arbeidsorganisasjon eller gruppe (i prosent)

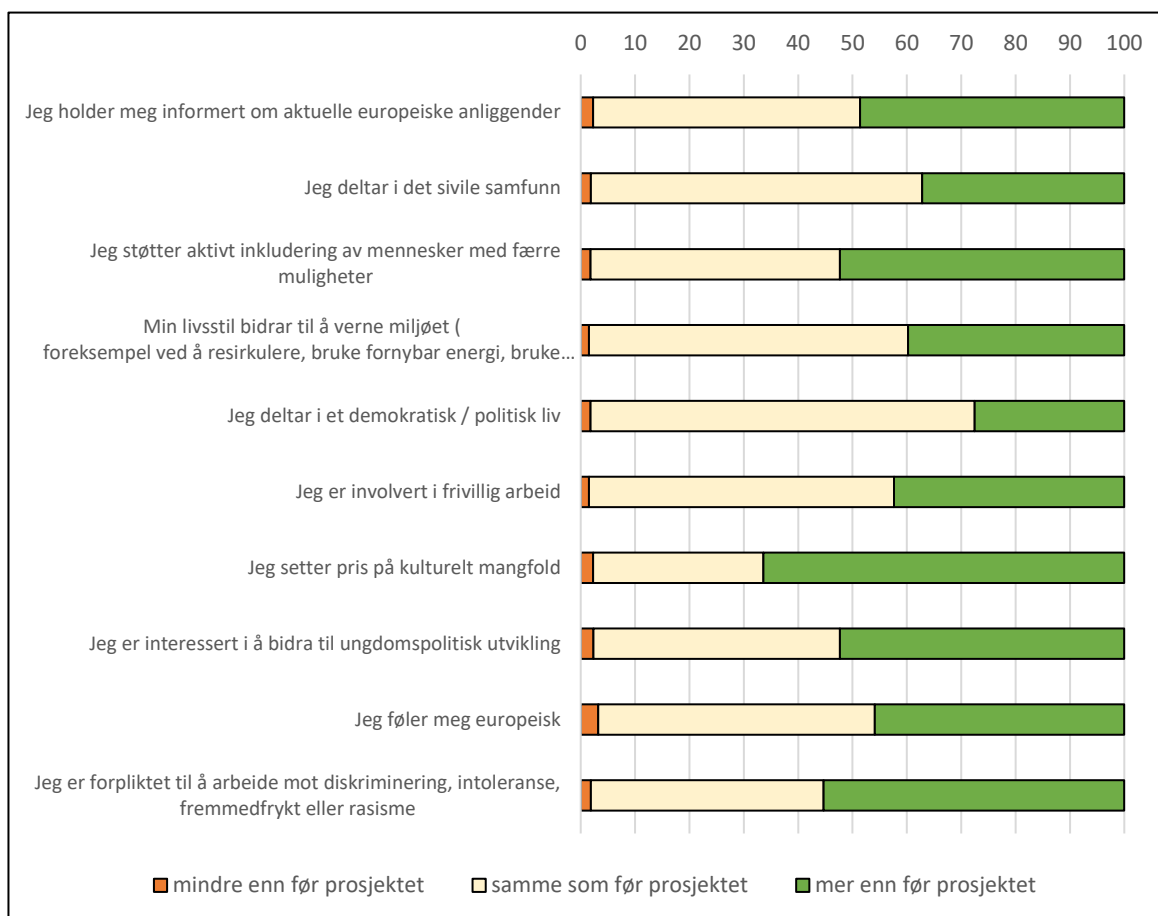

Figur 10. Prosjektledernes vurdering av prosjektets innvirkning på lokalsamfunnet hvor det ble gjennomført (i prosent)

Figur 11 viser prosjektledernes vurdering av prosjektets innvirkning på dem selv personlig eller deres samfunnsengasjement på ulike områder i forhold til før prosjektet ble gjennomført. Totalt sett har ca. 50 % av prosjektlederne blitt mer engasjert. De fleste setter mer «pris på kulturelt mangfold», mens kun en av tre har blitt mer engasjert i «demokratisk/politisk liv».

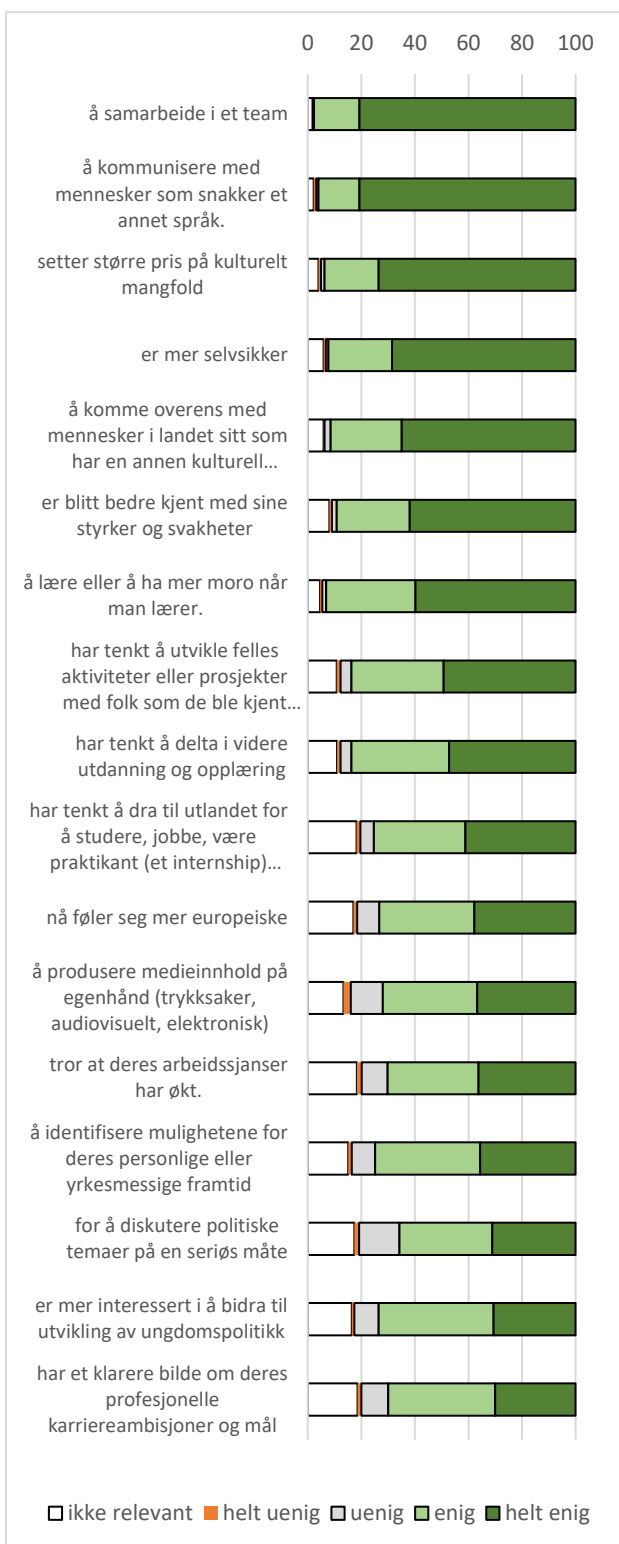
Figur 11. Hvilken virkning hadde ditt engasjement i prosjektet på deg, som prosjektleder? (i prosent)

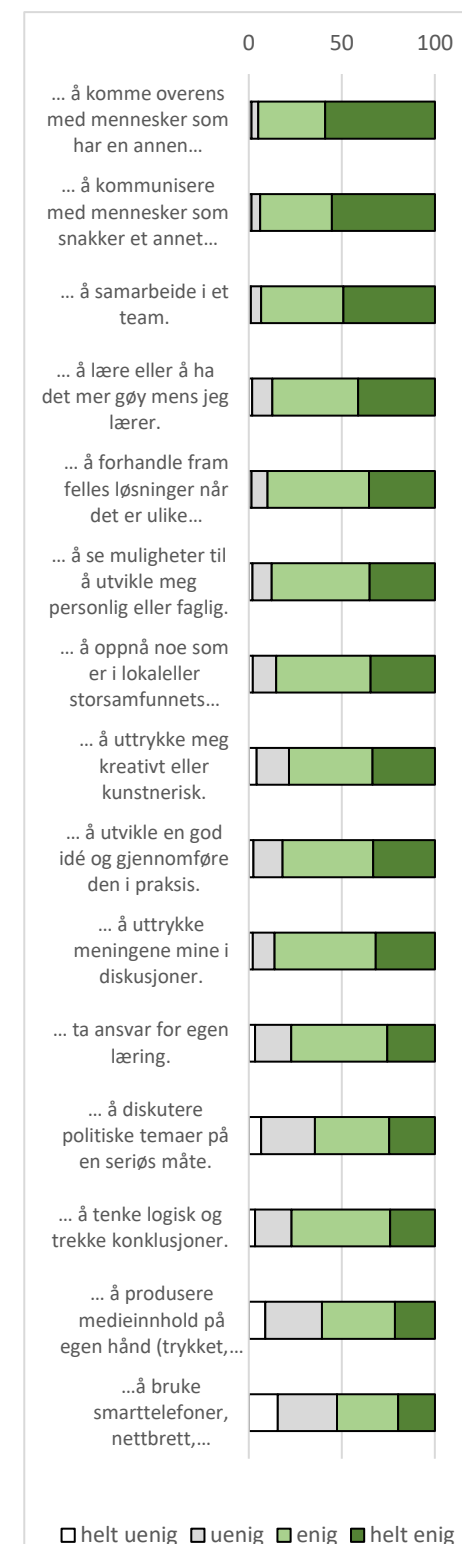
3.2.2 Læringsutbytte for prosjektdeltakere (1): prosjektledernes vurdering og prosjektdeltakernes egen vurdering

Figur 12 er prosjektledernes vurdering av prosjektdeltakernes læringsutbytte av prosjektet, og Figur 13 viser prosjektdeltakernes svar på et tilsvarende spørsmål om bedring av evner i forhold til før prosjektet ble gjennomført. Både prosjektledere og prosjektdeltakere er generelt enige i at prosjektdeltakerne har blitt bedre til «å samarbeide i et team», «å kommunisere med mennesker som snakker et annet språk», «setter større pris på kulturelt mangfold», «er mer selvsikker» og «å komme overens med mennesker i landet sitt som har en annen kulturell bakgrunn enn deres egen». En av ti prosjektledere er uenige i at prosjektet har ført til at deltakerne «nå føler seg mer europeisk» eller «kan diskutere politiske temaer på en seriøs måte». Samtidig er en av fem prosjektdeltakere uenige i at de har blitt bedre til å «diskutere politiske temaer på en seriøs måte».

Figur 12. Prosjektlederens vurdering av om prosjektet de har ledet, har hatt noen innvirkning på prosjektdeltakerne (i prosent)

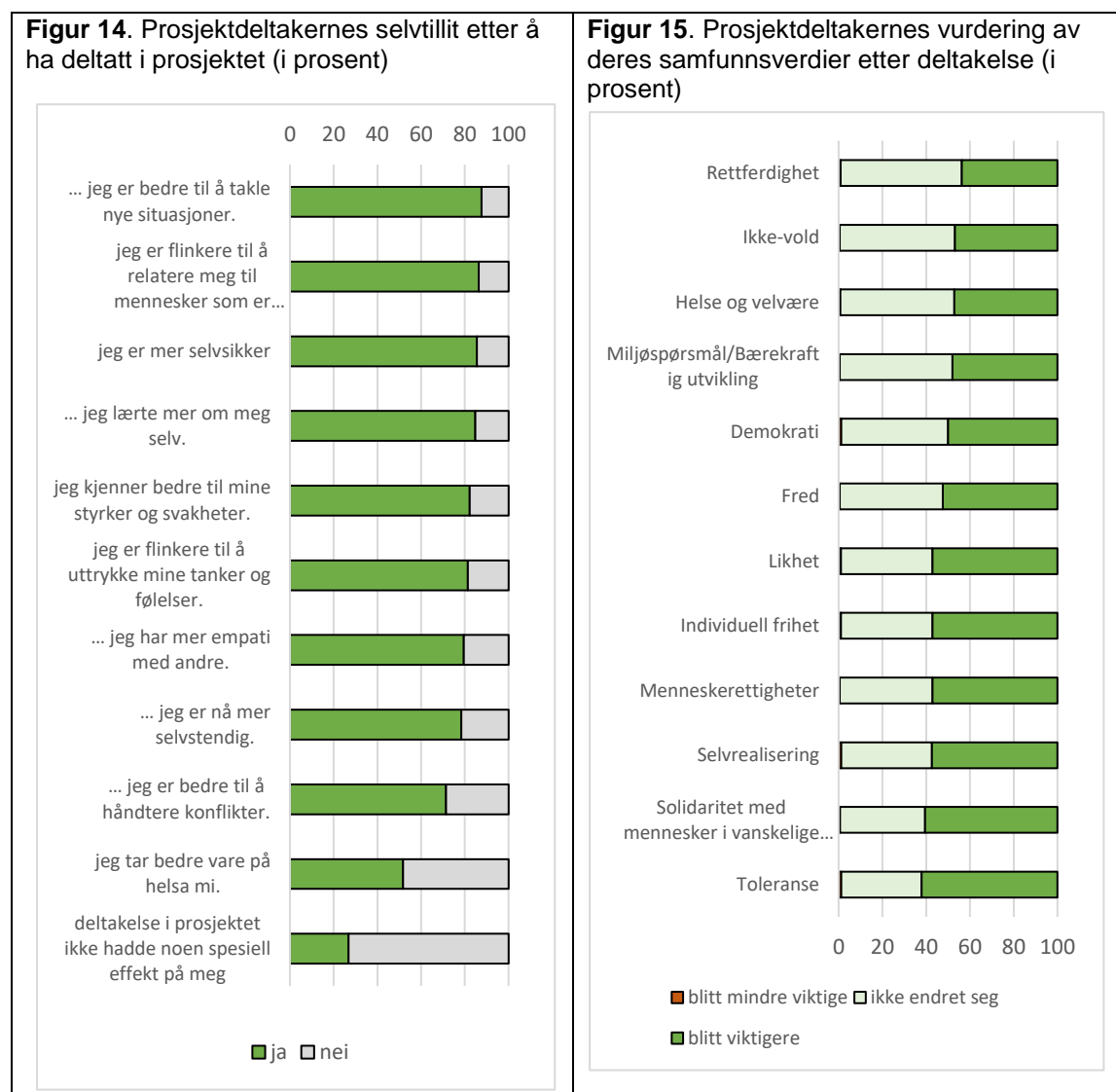
Figur 13. Prosjektdeltakernes svar på spørsmålet om prosjektets innvirkning på deres evner (i prosent)

3.2.3 Læringsutbytte for prosjektdeltakerne (2): egne vurderinger

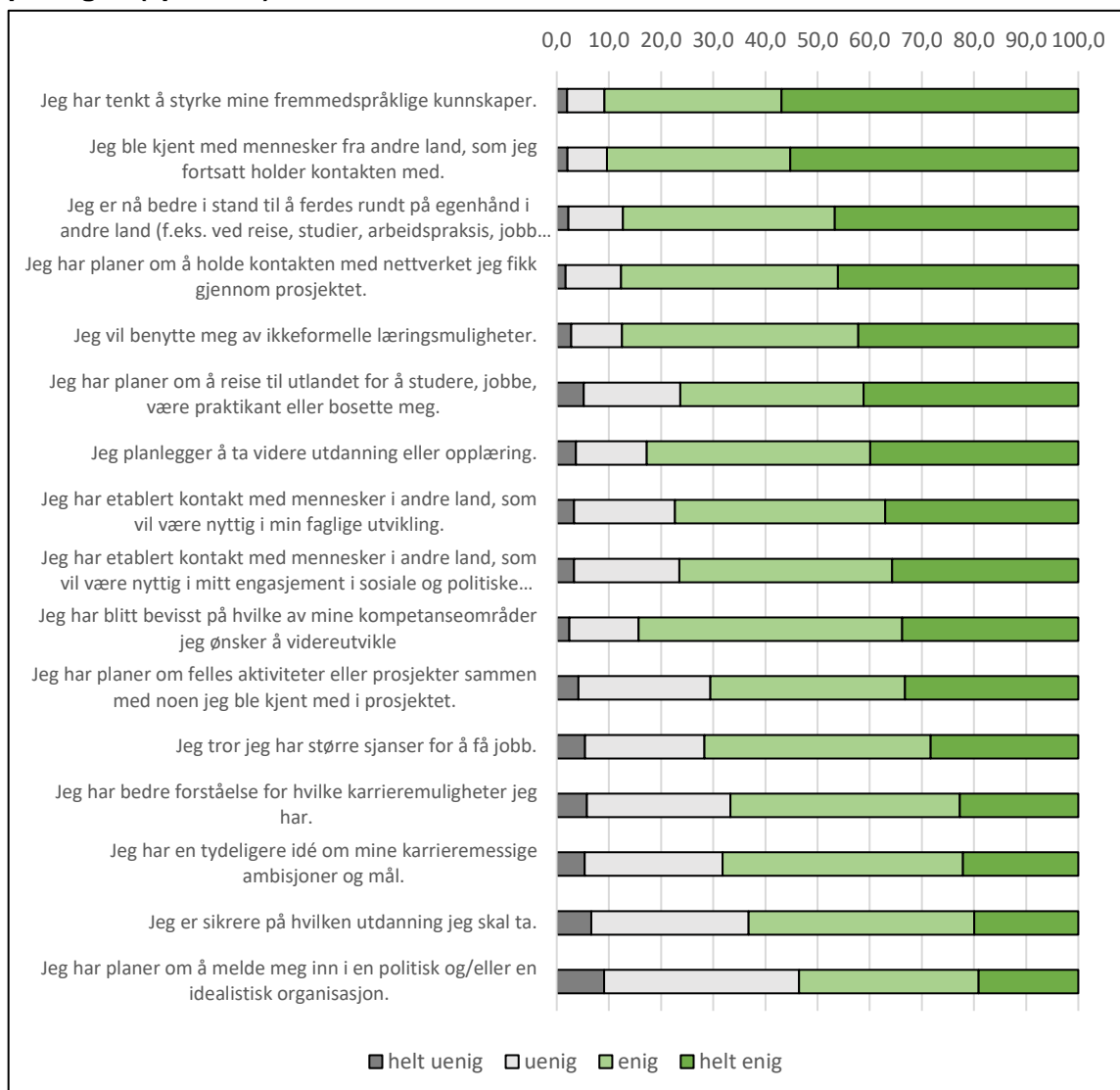
Figur 14 viser at prosjektdeltakerne har fått økt selvtillit på flere områder. En av tre har likevel ikke blitt bedre til å håndtere konflikter, og en av to har ikke blitt bedre

til å ta bedre vare på helsen. I tillegg svarte en av fire prosjektdeltakere at deltakelsen i prosjektet ikke hadde noen spesiell innvirkning på dem. Figur 15 viser prosjektets innvirkning på deltakernes samfunnsverdier som resultat av deres deltakelse i prosjekt. For mange har alle de viktigste verdiene blitt enda viktigere etter deltakelse. For to av tre prosjektdeltakerne har «toleranse» og «solidaritet med mennesker i vanskelige situasjoner» blitt viktigere, og for over halvparten av prosjektdeltakerne har «demokrati», «fred», «individuell frihet», «menneskerettigheter» og «selvrealisering» blitt viktigere.

Figur 16 viser prosjektdeltakernes svar på spørsmålet om prosjektet hadde noen innvirkning på deres bevissthet, tanker og planer om utdanning og arbeid og på ulike sosiale områder. Prosjektdeltakerne er for det meste enige i uttalelser som «jeg har tenkt å styrke mine fremmedspråklige kunnskaper», «jeg ble kjent med mennesker fra andre land som jeg fortsatt holder kontakten med» og «jeg er nå bedre i stand til å ferdes rundt på egenhånd i andre land».

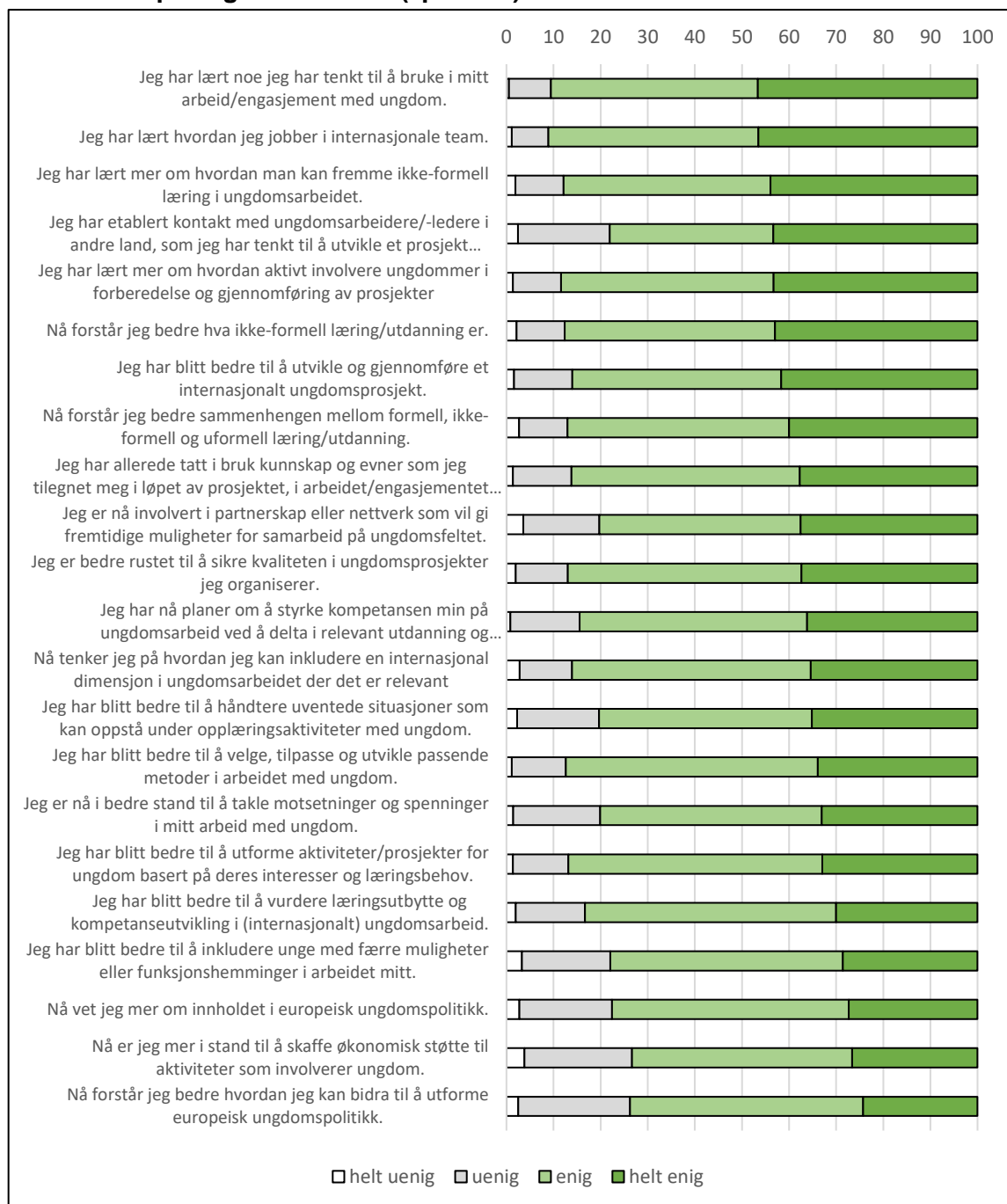
Figur 16. Prosjektdeltakernes svar på spørsmålet «Hadde prosjektet noe innvirkning på deg?» (i prosent)

Samtidig har to av fem prosjektdeltakere ikke planer om å melde seg inn noen politisk eller ideologisk organisasjon, og en av tre prosjektdeltakere er ikke sikker på hvilken utdanning de skal velge.

Figur 17 viser prosjektdeltakernes svar på spørsmålet om prosjektet har påvirket deres arbeid på ungdomsfeltet. Spørsmålet var kun stilt til ungdomsarbeidere (285 svar) som deltok i prosjekter i *opplæring for ungdomsarbeidere* (YW) og til ungdom som deltok på *frivillig arbeid* (EVS) (n=407, se tabell 2). Det kan antas at deltakere i disse kategoriene tilhører gruppen unge voksne og at ikke alle deltakerne er engasjert i arbeid på ungdomsfeltet. Prosjektdeltakerne er for det meste positive til opplæringsresultatene, men en av fem deltakere svarte at de ikke er «mer i stand til å skaffe økonomisk støtte til aktiviteter som involverer ungdom» og ikke «forstår bedre hvordan jeg kan bidra til å utforme europeisk ungdomspolitik».

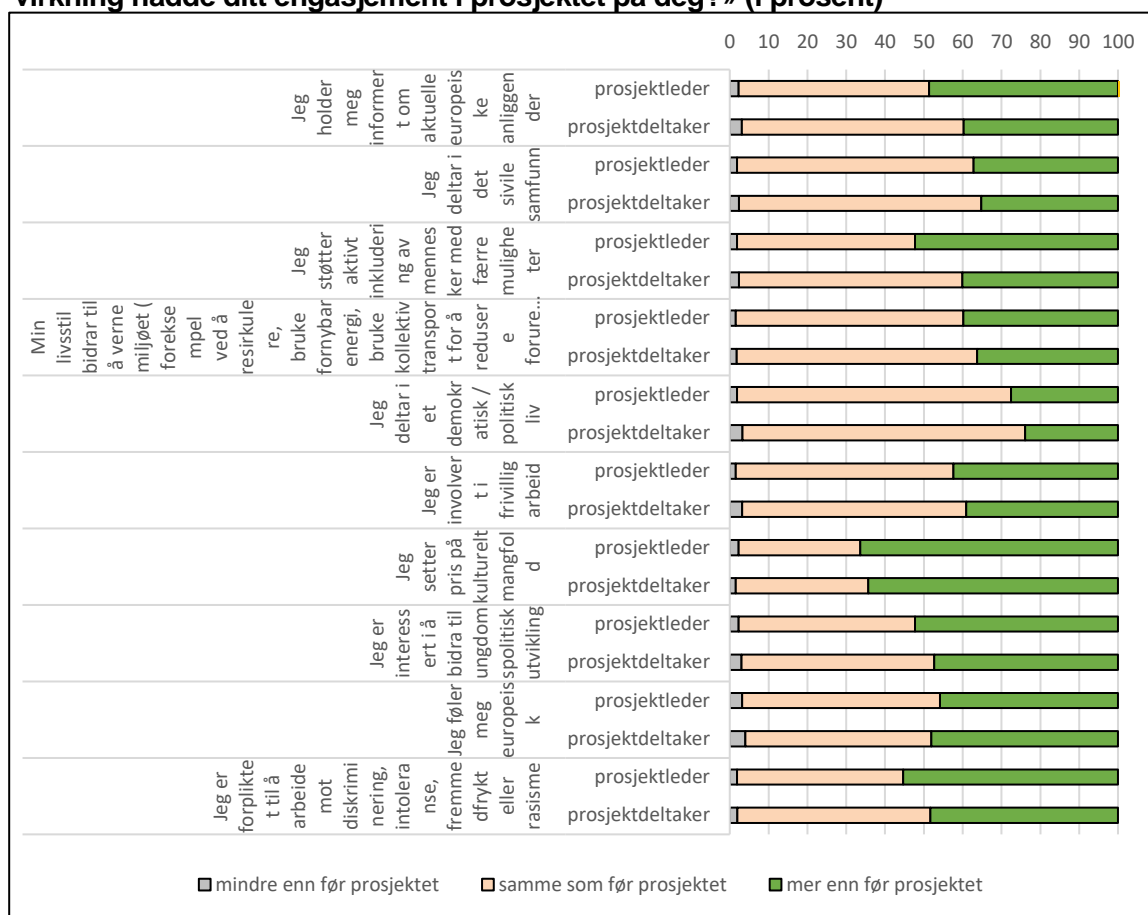
Figur 17. Prosjektdeltakernes svar på spørsmålet «hvordan har prosjektet påvirket arbeidet ditt på ungdomsfeltet?» (i prosent)

3.2.4 Prosjektet har påvirket både prosjektledere og prosjektdeltakere

Figur 18 viser prosjektledernes og prosjektdeltakernes svar på spørsmål om deres engasjement i prosjektet hadde noen innvirkning på dem slik at de ble mer eller mindre involvert i samfunnsspørsmål. Det viser seg at prosjektlederne og prosjektdeltakerne svarte likt på alle områdene. Det er kun en tydelig forskjell i uttalelsen «jeg støtter aktivt inkludering av mennesker med færre muligheter». Der svarer halvparten av prosjektlederne at de støtter denne påstanden mer etter prosjektet enn før, mens bare to av fem prosjektdeltakere mener det samme.

Figur 18. Prosjektledernes og prosjektdeltakernes svar på spørsmålet «Hvilken virkning hadde ditt engasjement i prosjektet på deg?» (i prosent)

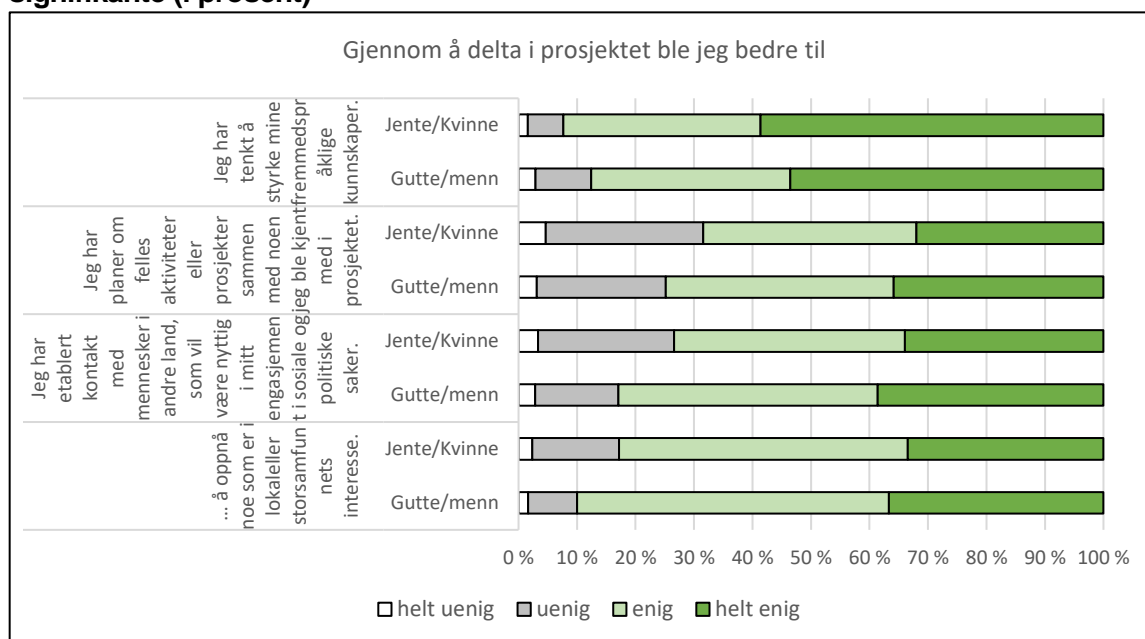

3.3 Prosjektets innvirkning på prosjektdeltakerne fordelt på forskjellige bakgrunnsfaktorer

3.3.1 Kjønnsforskjellene er signifikante i bare få elementer knyttet til læringsutbyttet av deltakelse i prosjektet

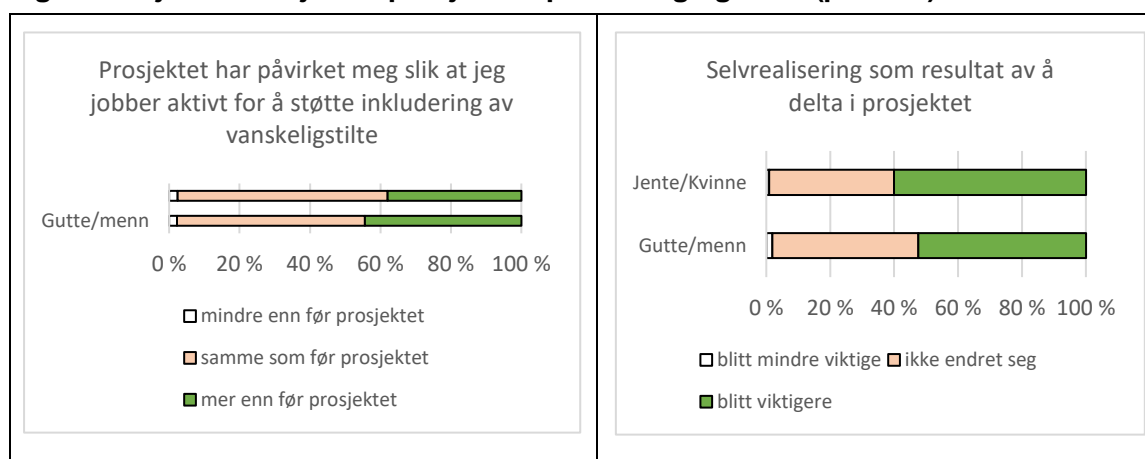
Etter gjennomgang av alle elementene i spørsmålene om i hvilken grad prosjektet hadde en effekt på deltakere er det kun et fåtall av kategoriene som viser signifikante forskjeller mellom gutter/menn og jenter/kvinner blant prosjektdeltakerne ($p < 0,05$). Vi kan si at det samlet sett ikke er kjønnsforskjeller med henhold til prosjektets effekt på deltagerne. Figur 19 viser fire uttalelser der forskjellene mellom kjønnene er signifikante. Det er flere jenter enn gutter som er enige eller helt enige i uttalelsen «jeg har tenkt å styrke mine fremmedspråklige kunnskaper», mens flere gutter enn jenter er enige eller helt enige i uttalelsene «jeg har planer om felles aktiviteter eller prosjekter sammen med noen jeg ble kjent med i prosjektet», «jeg har etablert kontakt med mennesker i andre land, som vil være nyttig i mitt engasjement i sosiale og politiske saker» og «jeg har blitt bedre til å oppnå noe som er i lokal- eller storsamfunnets interesse».

Figur 19. Fire påstander der forskjellene mellom gutter/menn og jenter/kvinner er signifikante (i prosent)

Figur 20 viser kjønnsforskjellene i to elementer som gjelder prosjektets innvirkning på deltakerne. Guttene/mennene var i større grad enn jentene/kvinnene enig i påstanden «prosjektet har påvirket meg slik at jeg jobber aktivt for å støtte inkludering av vanskeligstilte», mens selvrealisering har vært viktigere for flere jenter/kvinner enn gutter/menn.

Figur 20. Kjønnsforskjeller i prosjektets påvirkning og verdi (prosent)

3.3.2 Prosjekter i forskjellige støtteordninger og ungdom med færre muligheter

I tabell 3 har vi slått sammen elementer fra flere spørsmål som undersøker effekten av prosjektdeltakelsen på deltakerne. Ved å summere svarene i Figur 14 (ja=1 og nei=0), får vi en ny variabel, «effekt på selvillit». På samme måte vil summen av svarene i figur 18 (mindre enn før prosjektet=1, samme som før prosjektet=2, mer enn før prosjektet=3) gi oss «effekt på samfunnsengasjement» og summen av svarene i figur 13, figur 16 og figur 17 (helt uenig=1, uenig=2,

enig=3 og helt enig=4) blir henholdsvis «effekt på egne evner», «effekt på utdanning og personlig utvikling» og «effekt på eget arbeid på ungdomsfeltet». Som nevnt tidligere er gruppen «ungdom med færre muligheter» en samlekategori hvor vi har slått sammen flere spørsmål fra ulike grupper deltagere (f.eks. ungdom med funksjonshemming og ungdom som har hatt utfordringer knyttet til deltagelse i samfunnsliv, arbeidsliv m.m., se figur 2).

Resultatene i tabell 3 viser at ungdom med færre muligheter rapporterer om mer positive effekter enn andre prosjektdeltakere på alle områder. Samtidig ser vi en trend hvor de som deltok i prosjektene for andre gang fikk mer ut av prosjektet og rapporterte om mer positive effekter enn de som deltok for første gang. Samlet sett har andregangsdeltakerne svart at de har fått signifikant høyere sum med henhold til effekten av økt selvtillit og høyere tiltro til egne evner, enn hva førstegangsdeltakerne rapporterte i studien knyttet til selvtillit og egne evner. I tillegg er det signifikant forskjell mellom andregangsdeltakerne og førstegangsdeltakerne med henhold til effekten på samfunnsengasjement (andregangsdeltakerne=24,4 og førstegangsdeltakerne=23,6) og utdanning og utvikling (andregangsdeltakerne=51,1 og førstegangsdeltakerne=48,0). Når det gjelder effekt på eget arbeid på ungdomsfelt så var spørsmålet kun stilt til de som deltok i prosjekter knyttet til *opplæring for ungdomsarbeidere* (YW) og til ungdom som deltok på *frivillig arbeid* (EVS) (se figur 17) og dette var kun en liten gruppe av informantene (n=285). Selv om det finnes forskjell i effekt på egnet arbeid på ungdomsfeltet har andregangsdeltakerne også her en noe høyere effekt (70,3) enn førstegangsdeltakerne (68,5). Likevel er ikke denne forskjellen signifikant pga. liten *n*.

Tabell 3. Gjennomsnittlig sum av effekt for ungdom med færre muligheter og andre prosjektdeltakere (standardavvik)

	Effekt på selvtillit (sum fra figur 14)*	Effekt på egne evner (sum fra figur 13)*	Effekt på samfunnsengasjement (sum fra figur 18 kun med prosjektdeltakere)*	Effekt på utdanning og utvikling (sum fra figur 16)*	Effekt på eget arbeid på ungdomsfeltet (gj.sn. fra figur 17)^
Andre prosjektdeltakere	7,5 (2,8)	46,3 (7,9)	23,7 (3,0)	48,0 (8,9)	67,6 (12,2)
Ungdom med færre muligheter	8,1 (2,5)	47,3 (7,7)	24,1 (3,2)	50,6 (8,4)	71,1 (11,9)
Førstegangsdeltakere	7,7 (2,8)	45,9 (7,5)	23,6 (3,3)	48,0 (8,8)	68,5 (12,3)
Andregangsdeltakere	8,1 (2,5)	48,0 (8,0)	24,4 (3,3)	51,1 (8,3)	70,3 (12,0)
Alle	7,9 (2,6)	46,8 (7,8)	23,9 (3,1)	49,5 (8,7)	69,6 (12,1)
Totalt antall i analyse	1090	1095	1156	1106	285

*Gjennomsnittlige forskjeller mellom de to gruppene er signifikant på 0,05 nivå for alle effektene. ^^ gjennomsnittlig forskjellen mellom førstegangsdeltakere og andregangsdeltakere er ikke signifikant. Metode: T-test.

4 Konklusjon og refleksjon

To problemstillinger var utgangspunktet for denne rapporten. For det første ønsket vi å undersøke i hvilken grad de ulike prosjektene har bidratt til å realisere hovedmålene for Erasmus+-programmet med henhold til deltagelse blant ungdom og ungdomsarbeid. Analyser av de ulike dataene, med henhold til prosjektledernes rapportering, viser at de fleste prosjektene dekket flere viktige tema innen Erasmus+-programmet. Over halvparten av prosjektene hadde fokus på kulturelt mangfold, ikke-formell læring, ungdom og ungdomsarbeid. I tillegg rapporterte flesteparten av prosjektlederne at de var enten «enige», eller «helt enige», i at prosjektene hadde bidratt til å nå målene som var definert i programmet. Målet som var knyttet til «å fremme unge menneskers respekt for kulturelt mangfold» samt målet «for å styrke interkulturell dialog» og «å utvikle solidaritet blant unge mennesker» ble utpekt som særlig viktige blant informantene (se figur 6).

Den andre problemstillingen vi tok utgangspunkt i var knyttet til hvilke effekter programmet har hatt på individnivå, med hensyn til kulturelt mangfold, kompetanseutvikling, samarbeidsevne og ungt medborgerskap blant enkeltungdom og ungdomsarbeideres arbeid med ungdom. Samlet sett kan vi si at Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet har hatt meget positive effekter på en rekke ulike områder for både prosjektledere og prosjektdeltakere. For de aller fleste prosjektlederne har prosjektet forbedret deres personlige evner (se figur 7) slik at de, blant annet, i større grad var i stand til: i) «å komme overens med mennesker som snakker et annet språk», ii) «å kommunisere med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn enn meg selv», iii) «å forhandle fram felles løsninger» og iv) «å utvikle en god idé og gjennomføre den i praksis» som resultat av deres deltakelse i prosjektet. Samtidig rapporterte flesteparten av prosjektlederne at deres deltakelse i prosjektet har forbedret deres kompetanse faglig, og at dette både bidro positivt til deres personlige evner generelt og for deres deltagelse i arbeidsorganisasjon og ulike grupper. I tillegg er flesteparten av prosjektlederne enige i at prosjektene hadde positiv påvirkning på lokalsamfunnet. Som resultat av deres deltakelse i prosjektene rapporterte halvparten av prosjektlederne at de hadde blitt mer engasjert i samfunnet generelt og at de fleste setter mer pris på kulturelt mangfold etter å ha deltatt i prosjektet. Samtidig rapporterte kun en av tre at de hadde blitt mer engasjert i «demokratisk/politisk liv» (figur 11).

Når det gjelder prosjektdeltakeres læringsutbytte er vurderingene fra både prosjektlederne og prosjektdeltakerne hovedsakelig positive. Prosjektdeltakerne rapporterte at de hadde utviklet bedre evner til samarbeid og kommunikasjon og utviklet en større respekt for andre kulturer og samtidig fått økt selvtillit på flere områder. Som resultat av deltakelse i prosjekt har mange sett økt verdi av de viktigste samfunnsverdiene (f.eks. demokrati, likeverd og medborgerskap). For to av tre prosjektdeltakerne har «toleranse» og «solidaritet med mennesker i vanskelige situasjoner» blitt viktigere, og for over halvparten av prosjektdeltakerne

har «demokrati», «fred», «individuell frihet», «menneskerettigheter» og «selvrealisering» blitt viktigere (se figur 15). De fleste av prosjektdeltakerne er enige i at deres deltakelse i prosjekt har styrket deres kunnskap, sosialt nettverk, selvstendighet og engasjement i samfunnet.

Samlet sett kan vi si at Erasmus+: Aktiv Ungdom-programmet har hatt meget positive og heterogene effekter på en rekke ulike områder. Det er vanskelig å trekke bastante slutninger av de presenterte resultatene, men de gir et viktig og nyansert innblikk i hvordan ulike grupper svarte på de forskjellige spørsmålene. For det første er det minimalt med kjønnsforskjeller i rapporterte erfaringer og holdninger blant prosjektdeltakerne. For det andre, selv om de fleste deltakerne har hatt positive læringsutbytter, er det andregangsdeltakerne som har fått mest utbytte av å delta vis à vis førstegangsdeltakerne. For det siste, er det likevel viktig å trekke frem et sentralt funn som er gjennomgående i de ulike datakildene: Ungdom med spesielle utfordringer av ulik art, og som levde i en marginalisert posisjon før de deltok i prosjektet, rapporterte jevnt over om større utbytte av de ulike prosjektene enn andre.

Vedlegg

Tabell A.1. Personlige karakteristiske faktorer for prosjektledere og prosjektdeltakere som besvarte RAY Monitoring-undersøkelsene.

	prosjektledere		prosjektdeltakere	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Deltok unge mennesker med færre muligheter eller funksjonshemming i dette prosjektet?				
Ja	110	46.6	146	11.3
Nei	51	21.6	785	60.5
Vet ikke/ikke svart	75	31.8	366	28.2
Totalt	236	100	1297	100
Ble Youthpass brukt i dette prosjektet/har du fått Youthpass?				
Ja	180	76.3	942	72.6
Nei	17	7.2	148	11.4
Husker ikke/ikke svart	39	16.5	207	16.0
Totalt	236	100.0	1297	100.0
Kjønn				
Kvinner	135	57.2	857	66.1
Menn	99	41.9	430	33.2
Andre/ikke svart	2	0.8	10	0.5
Totalt	236	100.0	1297	100
Bostedsland				
Norge	87	36.9	306	23.6
46 andre europeiske land eller regioner	149	63.1	987	76.4
Totalt	236	100.0	1293	100.0
Alder				99.6
Født før 1984	86	50.0	146	11.3
Født i 1984 eller etter	86	50.0	1146	88.4
Født i 1990 eller etter	44	24.2	999	77.0
Totalt	231	97.9	1292	99.6
Har allerede deltatt i et Aktiv Ungdom-prosjekt				
Ja	202	85.6	529	40.8
Nei	34	14.4	768	59.2
Totalt	236	100.0	1297	100
Høyeste fullførte utdanning				
Ungdomsskole eller lavere	4	1.7	186	14.3
Videregående skole	36	15.3	318	24.5
Universitet/høyskole	160	67.8	603	46.5
Ikke svart	36	15.2	190	14.7
Totalt	236	100.0	1297	100